

1. 1789 tarihinde yaşanan Fransız İhtilali, tüm dünyada eşitlik, adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve yayılmasına ortam hazırladı. Bu durumdan en çok etkilenenler çok uluslu devletler oldu. Bu devletlerin egemenliğinde yaşayan milletler, milliyetçilik düşüncesi doğrultusunda bağımsızlıklarını kazanmak için isyan etmeye başladılar. Böylece çok uluslu bu devletler dağılma sürecine girmeye başladı.

Bu bilgiler doğrultusunda;

I. Tarihi olayların sonuçları ortaya çıktıkları ülkelerle sınırlı kalmıştır.

II. Fransız İhtilali, devletlerin iktisadi olarak güçlenmesini sağlamıştır.

III. Çok kültürlü devletler siyasi bütünlüklerini korumayı başarmıştır.

IV. Milliyetçilik düşüncesi bazı ülkelerde ayaklanmalara neden olmuştur.

yargılarından hangilerine varılamaz?

- A) I ve II B) II ve III
C) I, II ve III D) I,II, III ve IV

2. Meşrutiyet, yönetimde tek otorite olan padişahın tek karar organı olduğu bir sistemde halka da söz hakkı veren yenilikçi bir yapıyı temsil etmektedir. Devlet artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Ancak padişaha tanınan geniş yetkiler de vardır. Halkın seçtiği üyeleri görevden alma, meclisi kapatma, tatil etme, meclise yasa çıkarma izni verme ve çıkardığı yasaları onaylama yetkileri yine padişaha aittir.

Bu parçadan hareketle Osmanlı devlet yönetimiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Mutlak otoritenin varlığının devam ettiğine
B) Egemenlik anlayışında köklü değişime gittiğine
C) Padişahın yeniliklere boyun eğdiğine
D) Yönetimin halk egemenliğine dayalı olduğuna

3. Selanik, 19. yüzyıl sonlarında canlı bir ticarete ve işlek bir limana sahip Osmanlı toprağı olan Makedonya'nın en gelişmiş kentiydi. Burası, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan kapısı niteliğindeydi. Avrupa ile demir yolu bağlantısı vardı. Selanik'in deniz ve demir yolu bağlantısına sahip olması, ticaret merkezi oluşu, farklı dini yapısı, şehirde birden çok kültürün bir arada yaşadığı özgür bir ortam oluşturmuştu. Bu özgür ortamda çeşitli fikir akımları kolayca yayılıyordu. Şehir, Avrupa etkisiine açık olduğundan birçok kültüre ev sahipliği yapmaktaydı.

Bu bilgilerden hareketle Selanik kenti için aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Selanik kenti kültür birliğini sağlamada önemli bir yere sahiptir
B) Ulaşım imkanlarının geliştiği iktisadi önemi olan bir ticaret kentidir
C) Farklı inançların ve toplulukların hür olarak yaşadığı bir şehirdir
D) Batı ile etkileşime açık olan, farklı düşüncelerin etkili olduğu bir kenttir

4. Osmanlılık, bütün Osmanlı tebaasının din ve mezhepten bağımsız olarak eşit yurttaşlık haklarına sahip olmasını savunan siyasi görüşün adıdır. 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı'ndan itibaren Osmanlı Devleti'nin resmi görüşü olmuş ve 1876 Kanun-u Esasi'nin ana düşüncesini oluşturmuştur. 20. yüzyılın ilk çeyreğinde yaygınlaşan milliyetçilik akımlarıyla beraber Balkan Savaşları esnasında yaşanan milli felaket ve Rumeli topraklarının kaybedilmesiyle sona ermiştir.

Verilen bilgiye göre Osmanlılık fikriyle ilgili olarak;

- I. İmparatorluğun siyasi ve sosyal bütünlüğünü sağlamak,
II. Müslim ve gayrimüslim tebaayı Osmanlılık üst kimliği ile bir arada tutmak,
III. Yönetimi altında yaşayan çeşitli etnik gruplara ayrıcalık tanımak,
IV. Osmanlı milleti kavramıyla ortak bir vatandaşlık oluşturmak

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve III
C) I, II ve IV D) II, III ve IV

5. Manastır Askeri İdadisi'nde Mustafa Kemal'i fikri yönde etkileyen olaylar ve kişiler olmuştur. Bu kişilerin başında ona edebiyat ve şiir sevgisini aşıl原因 arkadaşşı Ömer Naci gelmektedir. Ayrıca Namık Kemal ve Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri ile burada tanışır. Yine tarih öğretmeninin etkisi ile Türk tarihine ilgi duymaya ve Fransız düşünürlerinin kitaplarını da ilk kez burada okumaya başlar. Montesquieu, Jean Jacques Rousseau ve Voltaire gibi Fransız aydınlarının düşüncelerinden etkilenecektir. Okuldan bir arkadaşıyla 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'na katılmak istemiş ama kabul edilmemişlerdir.

Bu bilgilerden hareketle "Mustafa Kemal" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milleti için önemli görevlerde yer aldığı
- B) Kendini geliştirmeye açık olduğu
- C) Vatansever bir kişiliğe sahip olduğu
- D) Farklı kişilerin eserlerini okuduğu

6. Mustafa Kemal, Harp Okulu ve Harp Akademisi'ni okuduğu yıllarda arkadaşlarıyla yaptığı toplantılara öncülük etmiş, ülkenin içinde bulunduğu sorunlarla yakından ilgilenmiş ve düşüncelerini çekinmeden dile getirmiştir. Harp Akademisi'nde aldığı eğitim onun fikir dünyasının olgunlaşmasında ve Batı'ya dönük çağdaş düşünce yapısının gelişmesinde etkili olmuştur.

Bu bilgilerden hareketle Mustafa Kemal'in;

- I. Vatanseverlik
- II. Açık sözlülük
- III. Yenilikçilik
- IV. Liderlik

kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) II, III ve IV
- D) I, II, III ve IV

7. I. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni yanına çekme nedenlerini verilen tabloda inceleyiniz.

Nesi Var	Ne İşe Yarar
Halifenin kutsal cihat ilan etme gücü	(1) Osmanlı Devleti'nin sahip olduğu yeraltı ve yerüstü kaynaklarını kullanmak
Boğazlar ve Süveyş Kanalı	(2) İngiltere'nin sömürgelere ve Rusya ile olan bağlantılarını engellemek
Nüfus ve asker sayısı	(3) Savaşı daha geniş alanlara yayarak cephe sayısını artırmak
Hammadde	(4) İngiliz sömürgelerindeki Müslümanları ayaklandırmak

Bu tablonun doğru olabilmesi için "Ne İşe Yarar" kısmındaki numaralanmış cümlelerin hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) 2 ve 4
- B) 2 ve 3
- C) 1 ve 4
- D) 1 ve 3

8. Osmanlı Devleti, Almanya'nın da isteğiyle İngiltere'nin sömürgelerine ulaşan yolları kesmek ve Mısır'ı İngiltere'den geri almak amacıyla Süveyş Kanalı'na bir hareket düzenledi. İngiliz askerleri, Osmanlıların Kanal üzerine yaptıkları bu saldırıyı durdurdular ve Osmanlı ordusunu yenilgiye uğrattılar. İngiliz askerleri, kazandıkları bu başarının ardından Arapların da yardımıyla Sina Yarımadası'nı ele geçirdiler ve Suriye'ye doğru ilerlemeye başladılar. Bu sırada Suriye Cephesi'nde, Yıldırım Orduları 7. Ordu Komutanı olarak Mustafa Kemal görev yapıyordu. Mustafa Kemal, Halep'in kuzeyinde bir savunma çizgisi oluşturdu. Bu bölgede başarılı savaşlar yaparak İngiliz ilerleyişini durdurdu.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Mustafa Kemal, Kanal Harekatı ile İngilizlerin saldırılarını püskürtmüştür.
- B) Sina Yarımadası'nın kaybedilmesinde Arapların da etkisi olmuştur.
- C) Almanya, İngilizlerin sömürgeleriyle bağlantısını kesmek istemiştir.
- D) Osmanlı Devleti, İngilizlere karşı Almanya'nın yanında yer almıştır.

9. 30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddeleri şöyledir:

- Osmanlı orduları terhis edilecek; orduya ait silah, cephane ve askeri taşıtlar İtilaf Devletlerine bırakılacaktır.
- İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit edecek, karışıklık çıkan stratejik açıdan önemli gördükleri herhangi bir noktayı işgal edebileceklerdir.
- Bütün liman ve tersaneler, Toros tünelleri, demir yolları, telgraf hatları İtilaf Devletlerinin denetimine verilecektir.

Buna göre, İtilaf Devletlerinin Mondros Ateşkesi ile aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenemez?

- A) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozarak işgalleri kolaylaştırmayı hedeflemişlerdir.
B) Türk halkının işgallerden haberdar olmasını ve işgallere karşı örgütlenmesini engellemek istemişlerdir.
C) Osmanlı Devleti'nin siyasi, mali ve askeri olarak egemenlik haklarını göz önünde tutmuşlardır.
D) Osmanlı topraklarında asayiş bozmak ve ülkeyi işgaller karşısında savunmasız bırakmak istemişlerdir.

10.

Reddi İlhak Cemiyeti Yürütme Kurulu'na;

Kıymetli Yönetim Kurulu Üyeleri,
Teşkilatınız ve vatansever tutumunuz takdire şayandır. Size bağlı birlikler de önemli başarılar kazanmıştır. Lakin kongrede alınan karar gereği tam olarak başarıya ulaşmak için bu birliklerin tek çatı altında disiplinli bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Ayrıca tüm irili ufaklı teşkilatlar da tek çatı altında toplanacaktır. Bu doğrultuda planlarımızı yapmamız tüm delegelerin kararıdır.
Arz olunur.

Mustafa Kemal

Reddi İlhak Cemiyeti'ne gönderilen bu telgrafla neye vurgu yapıldığı söylenebilir?

- A) Milli Mücadele'nin düzenli orduyla yapılacağına
B) Milli Mücadele'nin tek elden yürütüleceğine
C) Temsil Heyeti'nin oluşturulacağına
D) Tüm yetkinin Mustafa Kemal' e verildiğine

11. Erzurum Kongresi'nde alınan bazı kararlar aşağıda verilmiştir:

- Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.
- Kuvayı Milliye'yi etken ve milli iradeyi egemen kılmak esastır.
- Hristiyan azınlığa, siyasi egemenliğimizi ve sosyal dengemizi bozucu ayrıcalık verilemez.
- Manda ve himaye kabul olunamaz.

Sadece bu bilgilerden hareketle hangisine varılamaz?

- A) Ulusal egemenliğin hedeflendiği
B) Bağımsızlıktan ödün verilmeyeceği
C) Gayrimüslimlere imtiyaz verilmemesi
D) Geçici bir hükümetin kurulması gerektiği

12. Misakımilli Kararları:

- İşgal altındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.
- Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılmalıdır.
- Batı Trakya'nın durumu orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.

Bu kararlar ile aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?

- A) Kapitülasyonlara karşı çıkılması
B) İstanbul'un işgaline tepki gösterilmesi
C) Milli iradenin tesis edilmesi
D) Doğru sınırları kesinlik kazanması

13. İstanbul'un resmen işgal edilip Mebusan Meclisi'nin kapatılmasından sonra tüm yurtta yeniden seçimler yapıldı. Bu seçimler sonunda 23 Nisan 1920'de Ankara'da yeni bir meclis açıldı. Mustafa Kemal oy çokluğuyla bu yeni meclisin başkanı seçilmiştir. Meclis başkanı olarak seçilen Mustafa Kemal 24 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisi'ne şu önergeleri sunmuştur:

- Hükümet kurmak gereklidir.
- Geçici bir hükümet başkanı tanımak doğru değildir.
- Büyük Millet Meclisi'nin üstünde bir kuvvet yoktur.
- Meclis, yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplar.
- Padişah ve halife baskıdan kurtulduktan sonra meclisin düzenleyeceği yasal ilkeler içerisinde yerini alır.

Bu önergeler sonucunda aşağıda verilen yargılardan hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Yeni bir hükümetin kurulması İstanbul Hükümetinin yok sayıldığının göstergesidir.
 B) Yeni mecliste güçler birliği ilkesi uygulamaya konulmuştur.
 C) İstanbul Hükümeti'nin yeni meclisle birlikte ülkeyi yöneteceği vurgulanmıştır.
 D) Milli iradeye dayalı yeni bir devletin temelleri atılmıştır.

14. Ayaklanmalar, ülkede milli birlik ve beraberliğin bozulmasına sebep oldu. BMM'ye bağlı bazı askeri birlikler, ayaklanmaların bastırılması için harekete geçti. Meclis, gerek İstanbul Hükümeti'nin gerekse İtilaf Devletleri ve azınlıkların çıkardığı ayaklanmaları önlemek için ülke genelinde bazı önlemler aldı. Bunlar arasında en önemlisi 29 Nisan 1920 tarihinde "Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun" çıkarılması olmuştur. Bu kanunla ayaklanmaya katılanlar ve asker kaçakları vatan haini sayılıyordu. Ayrıca bu kanunun uygulanabilmesi için İstiklal Mahkemeleri kurularak kanuna aykırı hareket edenler cezalandırıldı. Bu ayaklanmalar, Kuvayı Milliye birlikleri ve düzenli orduya bağlı askeri birlikler tarafından kısa sürede bastırıldı. Ancak bu ayaklanmalar, Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasının gecikmesine ve işgal güçlerinin Anadolu'da kolayca ilerlemesine sebep oldu.

Sadece bu metne bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ayaklanmaların tamamı düzenli ordu tarafından bastırılmıştır.
 B) Ayaklanmalar milli birlik ve beraberliğin bozulmasına sebep olmuştur.
 C) Ayaklanmaları bastırmak için yasama ve yargı güçleri etkin olarak kullanılmıştır.
 D) Bu ayaklanmaların Milli Mücadele aleyhine sonuçları olmuştur.

15. Sevr Antlaşması Türk milleti için öylesine uğursuz bir idam kararnamesidir ki onun bir dost ağzından çıkmamasını dileriz. Bu konuşmamız sırasında bile Sevr Antlaşması'nı ağızıma bile almak istemem. Sevr Antlaşması'nı kafasından çıkarmayan milletlerle güven temeline dayanan ilişkilere giremeyiz. Bize göre böyle bir antlaşma yoktur.

Mustafa Kemal'in bu sözünden hareketle, karakteriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğruları söylemekten hiçbir zaman çekinmediği
 B) Verdiği kararın hemen uygulanmasını istediği
 C) Akıl ve mantık çerçevesinde hareket ettiği
 D) Bağışsızlığa düşkün ve vatansever olduğu

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	A	C	A	D	C	A	C	B
11	12	13	14	15					
D	C	C	A	B					

Diyarbakır İl ÖDM sorularından derlenmiştir...

